

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.korpo.pol.pl/cbos> E-mail: cbos@pol.pl

BS/180/159/94

ZAUFIANIE DO POLITYKÓW W PAŹDZIERNIKU '94

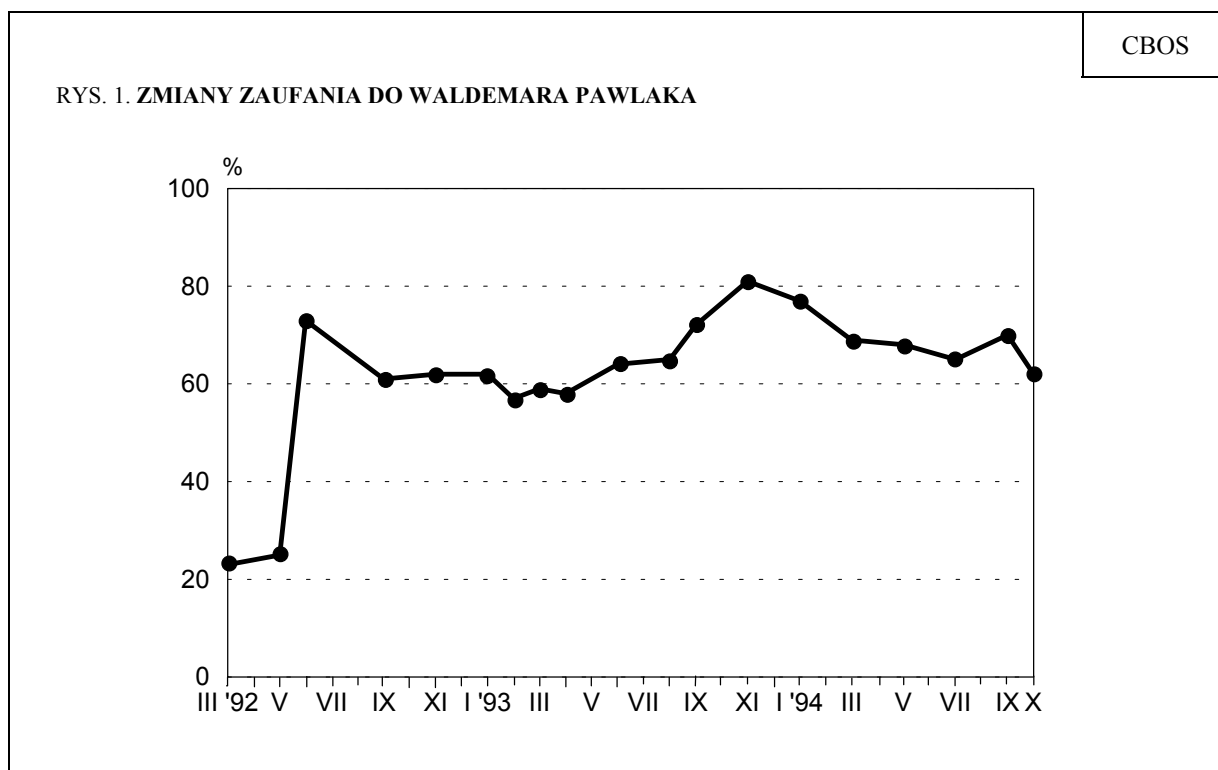
KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK '94

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Ostatnie tygodnie obfitowały w wydarzenia polityczne, które szeroko komentowane w mass mediach nie mogły pozostać bez wpływu na opinię publiczną, w tym jej stosunek do czołowych postaci polskiej sceny politycznej. Od kilku miesięcy trwa konflikt między prezydentem a KRRiTV. Na początku października pojawiły się w prasie pierwsze wzmianki o tzw. sprawie drawskiej i próbie zdymisjonowania ministra Kołodziejczyka, którym towarzyszyły pogłoski o planowanym zamachu stanu. Sondaż CBOS¹ przyniósł odpowiedź na pytanie, jak dalece te i inne wydarzenia wpłynęły na poziom popularności poszczególnych polityków.

Od wielu miesięcy niekwestionowanym liderem rankingu popularności polityków pozostaje **Jacek Kuroń**. Pomiar przeprowadzony w pierwszej dekadzie października wykazał, że były minister pracy osiągnął obecnie znaczącą przewagę (10 punktów procentowych) nad premierem Pawlakiem i 16-punktową nad Aleksandrem Kwaśniewskim, którzy zajmują odpowiednio drugie i trzecie miejsce na liście. O relatywnie wysokiej pozycji Kuronia zadecydował w październiku przede wszystkim spadek popularności **Waldemara Pawlaka**.

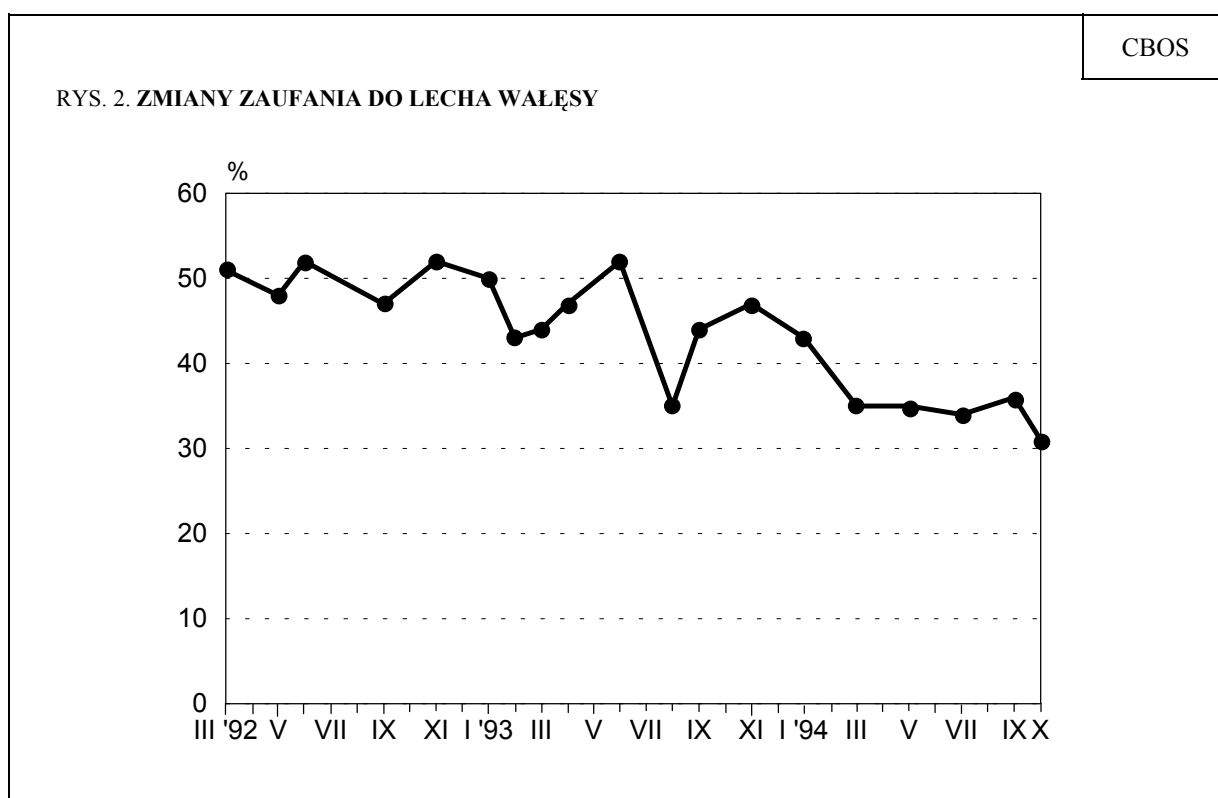
¹ Badanie "Aktualne problemy i wydarzenia" (53) zrealizowano w dniach 6-10 października '94 na reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski (N=1184).

Tabela 1. Stosunek do polityków w październiku '94.

Politycy	Odsetek respondentów deklarujących:				Średnia ocen
	zaufanie	nieufność	obojętność	nieznajomość	
J. Kuroń	72	12	14	1	1.9
W. Pawlak	62	21	16	-	1.4
A. Kwaśniewski	56	17	16	9	1.3
Z. Religa	56	8	18	17	2.0
A. Olechowski	54	8	19	19	1.7
J. Oleksy	54	12	20	13	1.5
T. Mazowiecki	50	25	23	2	0.6
T. Zieliński	50	5	12	33	2.3
H. Suchocka	47	28	22	2	0.4
W. Cimoszewicz	45	23	21	10	0.5
M. Krzaklewski	41	23	22	13	0.5
M. Markiewicz	40	14	21	23	0.9
L. Balcerowicz	39	31	23	5	0.1
B. Geremek	37	23	26	12	0.2
G. Kołodko	36	11	20	32	0.9
E. Spychalska	34	11	22	32	0.8
R. Bugaj	33	11	25	30	0.7
L. Miller	33	24	24	18	0.1
L. Wałęsa	31	48	20	-	- 0.9
L. Moczulski	29	41	23	7	- 0.7
W. Chrzanowski	27	32	22	18	- 0.6
J. Kaczyński	25	46	20	7	- 1.1
A. Łuczak	22	8	19	50	0.6
M. Jankowski	17	13	18	51	0.0
W. Kaczmarek	17	10	17	56	0.3
M. Strąk	13	10	22	55	- 0.1

W porównaniu z wynikami badania wrześniowego zaufanie do premiera zmniejszyło się o 8 punktów procentowych przy jednoczesnym wzroście nieufności o 7 punktów. Obecnie premier Pawlak cieszy się zaufaniem 62% respondentów (jest to najniższy wskaźnik od czasu ponownego objęcia przezeń stanowiska premiera). Najbardziej widoczny spadek popularności Waldemara Pawlaka nastąpił wśród kadry kierowniczej i inteligencji (18 punktów procentowych) oraz prywatnych przedsiębiorców (12 punktów procentowych). Nie zmienili natomiast stosunku do premiera rolnicy, wśród których jego notowania utrzymują się na takim samym poziomie jak miesiąc temu.

Kolejnym politykiem, któremu w październiku ufa mniej osób (o 5 punktów procentowych) niż we wrześniu, jest **Lech Wałęsa**.

Jednocześnie - zgodnie z tendencją ostatnich kilku miesięcy - prezydent zajął pierwsze miejsce w rankingu polityków budzących największą społeczną nieufność i po raz pierwszy wyprzedził dotychczasowego "żelaznego" lidera tego rankingu - Jarosława Kaczyńskiego. Można powiedzieć, że popularność Wałęsy osiągnęła obecnie najniższy poziom notowań.

Być może na społecznym wizerunku prezydenta zaważyły wydarzenia ostatnich kilku tygodni - w mniejszym stopniu "sprawa drawska", przede wszystkim zaś decyzje personalne dotyczące składu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji². Jak pokazują wyniki październikowego sondażu, w sporze wokół KRRiTV sympatie badanych stały zdecydowanie po stronie odwołanych członków Rady. Większość respondentów uznała również, że prawdziwym podłożem całego konfliktu była walka o władzę.

Spektakularny finał sporu wokół naruszenia przez Radę ustawy o radiofonii i telewizji nie wpłynął natomiast na poziom zaufania do **Marka Markiewicza**. Jego popularność wzrosła zdecydowanie w marcu tego roku (o 16 punktów procentowych) po odwołaniu go z funkcji przewodniczącego KRRiTV. Obecnie utrzymuje się na poziomie z tamtego okresu.

W październiku nastąpił wzrost społecznego zaufania do lidera UW **Tadeusza Mazowieckiego** i ministra finansów **Grzegorza Kołodki** - odpowiednio o 5 i 6 punktów procentowych.

Do osób najmniej znanych należą: minister przekształceń własnościowych **Wiesław Kaczmarek** oraz szef URM **Michał Strąk**. Nieznajomość tych polityków w dalszym ciągu deklaruje ponad połowa badanych.

Październikowe badanie popularności polityków wykazało spadek zaufania do premiera Pawlaka i - nieco mniejszy - do Lecha Wałęsy. Obaj politycy osiągnęli w tym miesiącu najniższy poziom notowań od czasu objęcia przez nich najwyższych urzędów w państwie. Odnotowaliśmy natomiast wzrost społecznego zaufania do Tadeusza Mazowieckiego i Grzegorza Kołodki.

² Realizację badania rozpoczęto w pierwszych dniach października, kiedy wydarzenia związane ze "sprawą drawską" nie były jeszcze tak obszernie komentowane w prasie, a zatem siła ich oddziaływania na opinię publiczną była raczej niewielka.

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. włocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białsko-podlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Stosunek do Waldemara Pawlaka w październiku '94 (%)

	Nie- ufność	Obo- jętność	Zaufanie	Liczba osób
Ogółem	21	16	63	1166
Płeć				
Mężczyźni	21	16	63	558
Kobiety	21	16	63	608
Wiek				
do 24 lat	23	17	60	153
25-34	24	16	61	216
35-44	20	18	62	249
45-54	25	14	61	167
55-64	20	16	64	185
65 lat i więcej	14	15	70	194
Miejsce zamieszkania				
Wieś	12	14	74	446
Miasto do 20 tys.	26	9	64	145
od 21 do 100 tys.	22	23	55	200
101-500 tys.	28	18	54	215
501 tys.i więcej mieszk.	33	16	51	159
Region				
Północny	28	14	58	109
Zachodni	21	13	66	128
Środkowozachodni	15	18	67	179
Środkowy	27	19	54	212
Wschodni	13	17	70	152
Południowo-wschodni	19	14	67	190
Południowo-zachodni	24	15	61	195
Wykształcenie				
Podstawowe	15	15	70	403
Zasadnicze zawodowe	16	13	71	311
Średnie	27	19	54	372
Wyższe	44	17	39	81
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	42	20	38	63
Prac.umysł.niż.szczębla	26	13	61	110
Pracownicy fiz.- umysł.	19	12	69	69
Robotnicy wykwalifikowani	19	16	65	123
Robotnicy niewykwalifik.	18	3	79	55
Rolnicy	4	15	81	83
Prywatni przedsiębiorcy	28	14	58	60
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	18	15	66	369
Uczniowie i studenci	33	21	47	53
Bezrobotni	20	19	61	104
Gospodynie domowe i inni	23	29	48	76
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 750 tys.zł	6	16	78	101
750 tys. - 1249 tys.	14	12	74	210
1250 tys. - 1749 tys.	22	20	58	197
1750 tys. - 2249 tys.	17	19	63	218
2250 tys. i powyżej	29	14	57	418
Ocena własnych war. mater.				
Złe	21	14	65	447
Średnie	21	17	62	555
Dobre	20	17	63	164
Zainteresowanie polityką				
Duże	33	16	51	131
Średnie	22	13	65	503
Małe lub żadne	17	18	64	533
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	16	17	66	77
Raz w tygodniu	19	15	66	680
Kilka razy w roku	22	17	61	302
W ogóle nie uczestniczy	33	20	47	107
Poglądy polityczne				
Lewica	12	16	72	255
Centrum	25	12	63	362
Prawica	33	12	55	235
Trudno powiedzieć	16	24	61	314

Tabela 2. Stosunek do Lecha Wałęsy w październiku '94 (%)

	Nie- ufność	Obo- jętność	Zaufanie	Liczba osób
Ogółem	48	21	31	1168
Płeć				
Mężczyźni	46	22	32	558
Kobiety	50	19	30	611
Wiek				
do 24 lat	50	20	30	155
25-34	47	22	32	215
35-44	56	24	21	248
45-54	49	18	32	168
55-64	48	16	36	186
65 lat i więcej	38	23	39	194
Miejsce zamieszkania				
Wieś	48	19	33	449
Miasto do 20 tys.	49	14	37	145
od 21 do 100 tys.	44	28	28	202
101-500 tys.	51	22	27	213
501 tys. i więcej mieszk.	48	20	32	159
Region				
Północny	47	20	33	108
Zachodni	56	17	27	130
Środkowozachodni	54	18	27	179
Środkowy	50	23	27	213
Wschodni	37	25	38	153
Południowo-wschodni	45	19	36	191
Południowo-zachodni	48	21	31	194
Wykształcenie				
Podstawowe	46	20	34	403
Zasadnicze zawodowe	48	19	33	312
Średnie	52	22	26	372
Wyższe	46	21	34	81
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	52	20	28	63
Prac.umysł.niż.szczębla	47	29	25	110
Pracownicy fiz.-umysł.	57	13	30	69
Robotnicy wykwalifikowani	39	27	34	121
Robotnicy niewykwalifik.	57	27	16	57
Rolnicy	46	17	37	84
Prywatni przedsiębiorcy	52	19	29	60
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	44	19	37	370
Uczniowie i studenci	55	20	25	53
Bezrobotni	56	16	28	104
Gospodynie domowe i inni	52	21	27	76
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 750 tys.zł	46	20	34	102
750 tys. - 1249 tys.	56	21	23	210
1250 tys. - 1749 tys.	49	19	32	196
1750 tys. - 2249 tys.	42	20	39	220
2250 tys. i powyżej	48	22	30	419
Ocena własnych war. mater.				
Złe	51	18	30	447
Średnie	48	21	31	556
Dobre	41	25	34	164
Zainteresowanie polityką				
Duże	58	18	24	131
Średnie	46	19	35	503
Małe lub żadne	47	23	30	535
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	40	17	43	76
Raz w tygodniu	44	20	36	681
Kilka razy w roku	55	25	20	302
W ogóle nie uczestniczy	63	16	21	108
Poglądy polityczne				
Lewica	66	12	22	254
Centrum	50	23	27	361
Prawica	34	17	49	235
Trudno powiedzieć	42	28	30	318